По конфіскаті — наклад другий.

Ч. 66 (220). Львів, субота 24. березня 1923. Почтову належність оплачено гуртом. Рік II.

Громадський Вістник

Перемишль
Впр. о. Зубрицький А.
Чацкого 6.

РЕДАКЦІЯ И АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щад. 143.322.

Адреса для телеграмів Громадський Вістник Львів.

Нач. Редактор приймає від 10—11 год. передпол.

Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 12000 Мп.

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 10 фр. фр., Італії 10 лір, Німеччині 18.000 н. марок, Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. корон, Румунія 100 лей, Болгарії 50 левів, Австрії 18000 мп. Зміна адреси 500 мп.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.

Ціна примірника 500 мп.

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО РАНО.

ВИДАЄ: ВИДАВНИЧА СПІЛКА „ДІЛО“.

Львів, 23. березня 1923.

Обєднання наших сил.

Наше покоління пережило в останніх роках два великі факти — один чудовий мов сходяче сонце у погідню весняну днину — факт відновлення української державности майже на всіх просторах етнографічних нашого народу, — другий наче темна бурлива ніч пізної осені, —

Ці оба факти кождому з нас глибоко запали в душу. Оба мають своє далеко ідуче значіння. Перший має перше всього велике значіння виховуюче. Живуче покоління нашого народу бачило на власні очі, що Українська Держава це не мрія далекої, невідомої майбутности, не фата моргана, а жива дійсність. Сучасники цеї державности не забудуть цеї дійсности ніколи і змагатимуть до цього, щоби Українська Держава віджила знову, стала новою, тривкою дійсністю. Нитку української державности не треба вже навязувати до давно минулих днів, до часів княжих, чи Богдана Хмельницького, маємо живі традиції в років 1917 і 1918. Перспектива часу наглядно покаже, чим і коли помилилося сучасне покоління, що не змогло удержати Української Держави. В історичній перспективі чергові покоління побачуть наглядно, як не можна будувати власної держави і належно оцінять цих, що будували і тих, що руйнували українську державність. А тоді наші помилки при державному будівництві може вже більше не повторяться.

Мимо ударів, помимо невдач, нема і не може бути місця на упадок духа, на зневіру!

Не має ніяких сумнівів що до ухвали Ради амбасадорів в Парижі з дня 14. березня ц. р. Без нас і проти нас віддано нас в чуже державне панування. Розвіялися надії, які покладав наш уряд і наше громадянство на держави Антанти. Нас оставлено власній долі.

Та факт фактом і тверда дійсність вимагає від нас не тратити рівноваги та холодної розваги.

Поміч найдемо в нас самих. Найкращим лікарством на завдані нам рани: скріплення нашої національної свідомости і згуртування та обєднання всіх наших національних сил. Наш лікар-

поставить нам діягноз і метод терапії, що загоїть наші рани, скріпить наш організм і дозволить нам докінчити діло, зачате в рр. 1917 і 1918, а насильно перерване в р. 1919.

Першим ліком на наші рани буде обєднання сил. Землю нашу розшматовано чужими кордонами. Дроби нашого народу віддано Чехословеччині і Румунії. Головний пень остає під фактичною владою Москви, над значними просторами запанувала Варшава. Понад сім мільонів українського народу найшлося

під її пануванням.

І тут приходиться нам глянути твердо в тверду дійсність. На просторах від Берестя і Пинська до верхів Карпат, від Холму по Сарни і Гусятин, на суто українській території, що майже рівняється всьому просторові цілої етнографічної Польщі, ми розбиті, не обєднані, хоч ми діти одного народу і одна перед нами мета. Минали літа спільної недолі як тяжка і безпощадна сусідська рука нами опікувалася. Звязків тревалих між нами не було, а по правді з галицького боку з огляду на відмінність тактики і безпосередніх стремлінь, не було сильнійших зусиль налаштувати тр вкі звязки.

Останні події змушують нас до провірки наших сил і до їх повного зеднання під один спільний знаменник, принайменше там, де злучила нас спільна недоля. Старі українські землі колишньої Галицько-волинської Держави Романовичів, що на протязі 12 до 14 віка творили першу чисто національну українську державу,

Спільна політична організація з осередньою пресою у Львові, спільні і однакові стремління в політичній царині, спільна організація освітна під проводом матері українських товариств — львівської „Просвіти“, однакове національне шкільне виховання під кермою Українського Товариства Педагогічного, спільна врешті організація економічно-кооперативна під одноцільною орудою Краєвого Союза Ревізійного у Львові, будуть тим цементом, що злучить нас в одну нерозривну могучу цілість, буде цим ліком, що загоїть рани цій великій части українського народу, на землях якого буяють тепер білі польські орли. На всіх ділянках народнього життя від Припяті по Карпати мусить сейчас піти безпинна, муравлина органічна праця під одною спільною командою.

Наші земляки з Холмщини, Підляша, Полісся і Волині, згуртовані в Українській Парляментарній Репрезентації, перевірили щойно своє становище до Польщі і польського уряду. По чотирьох місяцях політичного опортунізму в варшавському соймі і сенаті

та рішилися перейти до опозиції зміняючи відповідно свою тактику і даючи свою працю тільки в користь власного поневоленого народу. Це зробило їх — так сказати би Галичанам — широко отворило їм очі, а рівночасно зблизило до нас і самих привело до практичної ду ки обєднання, про яку вище згадано.

В сучасній темряві нашого народнього життя це факт великої історичної ваги, це заповіт грядучих кращих, сонішніх днів. Створивши один спільний фронт,

вилікуємося з ран та створимо силу, якої не одоліють і втрата вдові, як не одоліла познанських Поляків могуча, чудово зорганізована пруська навала.

Не пора на зневіру, пора на обєднання наших сил і дальшу працю для українського народу і його заповітних ідеалів! (— д.)

В справі Східної Галичиния.

Засідання Української Національної Ради у Львові.

(Комунікат).

На днях відбулося у Львові засідання Української Національної Ради, в якому взяли участь члени Ради, що перебувають в краю.

Однодушно вирішено внести протест до Ради Амбасадорів і до головних держав Антанти проти її рішення з дня 14. березня 1923. Протест вислано.

Обговоривши докладно теперішне положення українського народу, всі члени Нац. Ради заявилися за необхідністю вдержання одноцілого національного фронту.

Протест Президії Української Національної Ради.

Д-р Евген Петрушевич іменем Української Національної Ради Сх. Галичини вніс 15. ц. м. протест до Ради Амбасадорів в Парижі і до головних держав Антанти проти рішення Ради Амбасадорів з дня 14. ц. м.

„Покликуючись на проголошене великодержавами право самовизначення народів, на основі якого то права український народ Галицької Землі в жовтні 1918 р. уконституував свою державу (Західно-Українську Народню Републику) — навівши постанову Найвищої Ради Мира з 25. червня 1919, якою заповіджено, що вирішення державного становища Сх. Галичини наступить згідно з волею населення і вкінці зазначивши домагання галицько-українського народу, виявлені на протязі рр. 1919—1923, — през. Петрушевич протестує проти рішення з 14. березня 1923, яким проти права самовизначення народів прилучено Сх. Галичину до Польської Річипосполитої.

Протест митр. Шептицького.

Як ми вже вчера зазначили, митр. Шептицький був принятий на авдієнції французьким премієром п. Поанкаре. Митр. Шептицький запротестував проти признання Польщі державами Антанти суверенних прав над Сх. Галичиною. Поанкаре відповів — на жаль — чисто „по пруськи“. Промовчуючи те, що рішення з 14. ц. м. було режісероване і переведене головно заходами Франції, Поанкаре відповів тільки, що постанова Ради Амбасадорів є обовязуючою для французького уряду.

Нота Раковського.

Голова радянського уряду на Великій Україні Хр. Раковський, вислав до держав Антанти з Харкова дня 12. березня ц. р. ноту в справі Сх. Галичини.

Довідавшися про намір управильнити східні кордони Польщі, радянське правительство України категорично протестує проти всякого управильнення цеї справи без його участи.

„При заключенню рижського договору з Польщею Росія й Україна відмовилися від прав і претенсій до Східної Галичини, установивши український кордон здовж ріки Збруча, котра відділює Україну від Східної Галичини. Разом з тим підчас мирових переговорів в Ризі голова російсько-української делегації Йоффе подав до відома мирової конференції на пленарнім засіданню дня 24. вересня 1920. р. декларацію Всеросійського Центрального Виконавчого Комітету з дня 23. вересня т. р. — згідно з якою народам, що живуть у Східній Галичині, повинна бути дана можність свобідно означити свою долю“.

Українське населення Східної Галичини завжди дивилося на окупацію східно-галицької території, як на акт насильства. Держави Антанти, як побідники у світовій війні, проголосили право самовизначення

Пр. 167/23. В Імени Річипосполитої Польської! Суд окружний карний яко Трибунал пресовий у Львові рішив на внесок Прокураторії Державної, що зміст часопису „Громадський Вістник“ число 55. (209) з дня 11. березня 1923 в артикулах під заголовками: 1) „Кобзарові роковини“ в уступі а) межи словами: „Хрестний огонь“ і „А покищо“, б) межи словами: „армії“ і „А до сього“. 2) „Дописи з краю“ в уступах межи словами: а) „Заяв“ і „секретар, б) „Радехівщина“ і „Щоби одначе створити ілюзію“ містить в собі єство ад 1) 2) а) злочину з § 65 з. к., ад 2) б) виступу з § 305 закона карного узнав доконану в дни 10. березня 1923. конфіскату за оправдану і зарядив знищення цього накладу і видав по думці § 493 проц. карн. заказ дальшого поширювання того друкового письма. Заразом видав наказ відвічальному редакторови тої часописі, щоби се рішення помістив безплатно в найблищім числі і то на першій стороні. Невиконання того наказу потягає за собою наслідки предвиджені в § 21 зак. друк. з 17. грудня 1862 Д. п. д. № 6 ex 1863, а іменно засудження за переступство на гривну до 400 Мп. — Львів, дня 13. березня 1923.

(Підпис нечиткий.)

народів. Мимо сього, чотиромільйонове українське населення Східної Галичини, що навіть під реакційним режимом Габсбургів, користувалося політичними, адміністраційними і культурними правами, сьогодня з волі союзників є поставлене в далеко гірші умови.

Польський уряд хоче перемінити окупацію Східної Галичини на її анексію. Населення Східної Галичини противиться цьому всіми можливими засобами. Анексія цеї території викликає негодування не лиш з боку населення Східної Галичини, але й з боку робітничих та селянських мас України і Росії. „От чому українське правительство уважає своїм обовязком заявити, що воно буде рахувати недійсним і необовязуючим всякий режим, установлений у Східній Галичині без його попередньої згоди і без згоди самого населення“.

Нота Чічеріна.

Нар. комісар закордонних справ Сов. Росії Чічерін вислав дня 13. ц. м. ноту до правительств Англії, Франції й Італії, в котрій протестує проти розвязки животних для Сов. Росії квестій без участи цеї останньої. В першу чергу нота протестує проти односторонньої розвязки справи Клайпеди, уживання Німана і т. п., а дальше звертає увагу на справу Сх. Галичини.

„Коли би ще до того приступлено до вирішення долі Сх. Галичини, яку заселює цей сам нарід, що усоюзнену з Росією Україну, без повідомлення совітських республик, то наслідком цього буде витворення нових огнищ майбутніх заворушень. Не до увірення є, щоби український нарід міг остати байдужний на долю відламку цього самого народа, який заселює Сх. Галичину.

„Коли рижським трактатом Росія й Україна зреклися прав до територій, положених на захід нової польської границі, то з цього не виходить, що доля тих територій є їм байдужа. Коли одночасно совітські республики домагаються, щоби їх запрошено до участи в полагоді всіх міжнародних питань, які дотикають їх життєвих інтересів, або відносяться до всіх країв, то вони кермуються в тім випадку в першу чергу бажанням мира, яке постійно проявляється у них та незмінним змаганням причинитися до усталення загального порядку, що дав би всім народам спромогу до мирної праці“.

Совітські республики не будуть байдуже придивлятися творенню нових комбінацій, проти них звернених.

Слід ще раз перестерегти союзні уряди, що сов. правительства роблять їх відповідальними за всі шкоди й некористи, які спали би на совітські республики наслідком їх рішень, принятих без співучасти цих останніх, та що при найблищій нагоді, яка зявиться для управильнення взаємних рахунків, совітські уряди зареклямують від них поворотнення шкід і втрат, які з цього вийдуть“.

ції пос. Вержбіцкі (З. Л. Н.) предложив спеціяльну графічну карту, на якій нарисований спосіб господарки в державних підприємствах. З цієї карти виходить, що майже у всіх тих підприємствах вищі урядовці міністерства для торговлі й промислу є акціонерами, а в деяких навіть „сам“ пан міністр. З точки погляду правової є це нечуваним скандалом. Графічна карта пос. Вержбіцкого викликала в комісії сензацію.

„Нова Реформа“ доносить: Польське посольство в Букарешті отримало наказ розпочати з румунським урядом переговори про визначення польсько-румунських кордонів. Як зачувати, польський уряд задумує запропонувати румунському відступлення Польщею кількох сіл на буковинськім пограничу в заміну за улекшення з боку Румунії управлення залізничої лінії біля Заліщик.

Спір відносно компетенцій сойму й сенату.

Як відомо „Хієна“, що має більшість у сенаті, консеквентно старається поширити його компетенції на некористь сойму і всупереч постановам конституції. З тої нагоди, що маршалок сенату Тромпчинські став на цьому становиску, що закон, який буде відкинений сенатом, не може бути розглянений у соймі в друге, пос. Керник („Пяст“) запропонував предсідникови на засіданню конституційної комісії, щоб заінтерпелював маршалка сойму в справі співпраці сойму й сенату. Промовець думає, що ця справа грозить викликанням поважного конституційного конфлікту, якому слід запобігти. Пос. Ліберман (ППС.) піддержав становиско пос. Керника й заявив, що маршалок сенату наражує конституцію. Сойм повинен відповісти на це ухваленням закону, що відкинений сенатом, хоч принятий соймом закон мусить вернути назад під дискусії в соймі і одержати там 11/20 голосів, себто число, яке конституція вважає рішаючим. Предсідник згодився на пропозицію пос. Керника.

Англійсько-польські відносини.

Пат доносить: Підчас візити мін. Скржиньского у льорда Керзона обговорено всі справи, в яких заінтересована Польща. Розмова була дуже приязна й отверта та довела до висвітлення всіх питань біжучої політики, які торкаються Польщі. Міністр Скржиньскі покинув льорда Керзона під враженням великої сердечности принятя, яка дала йому певність, що Польща може рахувати Керзона своїм приятелем і, що англійський міністр закордонних справ завше готовий буде наскільки зможе піддержати інтереси Польщі там, де бачитиме, що польська політика йде за вищою державною рацією, яка бере під увагу загальні інтереси світа. — Після того мін. Скржиньскі був незвичайно сердечно принятий англійським королем.

Кореспондентови „Дейлі Телеграф“ Скржиньскі заявив, що приїхав у Льондон, щоб подякувати Англії за її поміч при управильненню польських границь і, що Польща зуміє сплатити довг вдячности. (А справді богато мусілаб сплачувати, бо навіть — своє існування як самостійної держави.)

Поруря.

Перед переговорами.

В берлінських політичних кругах панує переконання, що переговори між Францією і Німеччиною начнуться в найблищому часі і що Франція зажадає відшкодування в сумі 47 міліонів марок в золоті і згодиться признати Німеччині двоілітну мораторію. Німеччина годиться заплатити тільки 30 міл. в золоті.

В справі німецьких пропозицій.

Французька преса подає, що Абернон буде конферувати з англійським урядом в справі нових німецьких пропозицій і наклонювати Англію до оборони інтересів Німеччини. В справі тих пропозицій відбудеться по великодних святах конференція, у якій візьме участь і Стіннес. До тої акції удалося втягнути також австрійське центрум і демократів.

Дальший спротив.

Не зважаючи на терор і насильства против німецьких урядників і робітництва триває дальше. Соціялістична партія Поруря вислала до окупаційної влади ультиматум з погрозами генерального страйку на випадок, коли арештування Німців не припиняться.

З польських справ.

Кольонізація на українські землі.

Соймова буджетова й земельна комісія на спільному засіданню приняли внесення пос. Бриля в справі уділення кредиту 50 міліярдів мп. на цілі кольонізації. (Як відомо українські посли гостро запротестували проти цього внесення і зголосили votum separatum у цій справі). Представник міністерства скарбу заявив, що в цій справі міністр скарбу зложить свою декларацію в соймі і що поміч для кольонізації буде узглянена в законопроекті про сфінансування земельної реформи, який буде внесений до сойму на протязі двох тижнів.

Похід до Балтику.

Соймові комісії військова й для закордонних справ розглядали польсько-данціґські відносини. Предсідник засідання Кіньорскі звернув увагу на ряд економічних недомагань із приводу того, що Данціґ не виконує зобовязань, які випливають із польсько-данціґських договорів. Богато польських продуктів вивозиться за кордон всупереч забороні вивозу. Цього стану не можна толерувати. Сен. Бартошевіч вказав на хиби польського відношення до Данціґа й жадав зміни дотеперішної занадто уступчивої політики польського уряду. Тромпчинскі говорив про злу волю Данціґа в справі виконання цілової унії з Польщею. Слід перешкодити втечі польської продукції через данціґський коридор. Польща мусить зробити незалежним свій доступ до моря. Сенатор Косковскі звернув увагу на те, що січневу польсько-данціґську умову про участь Данціґа в міжнародних конференціях німецька преса коментує як перемогу німецької дипльоматії. Сен. Вислоух підчеркнув неприхильний вплив англійської політики на польсько-данціґську справу.

„Направляють скарб“ і — дальше друкують марки польські.

„Хвіля“ доносить: Буджетова комісія вже обговорила предложений урядом проект, який дозволює йому збільшити видатки понад суми передбачені буджетовою провізорією. При цій нагоді д-р Розмарін (жид. клюб) заінтерпелював уряд коли він предложить буджетову провізорію на другий квартал, чи евентуально нормальний буджет на цей рік та з яких джерел задумує покрити збільшення видатків понад буджет. Представник міністерства скарбу Жачек відповів, що проект дальшої буджетової провізорії вже внесено в соймі, що нормальний буджет уже друкується і що надвижку видатків скарб покриє позичкою П. К. К. П. („Польська Крайова Каса Позичкова“) — (себто друком нових марок польських).

„Ґешефт“ передусім.

„Хвіля“ доносить: На засіданню промислово-торговельної комі-

Ріжні вісти.

Акція Нансена на Україні.

До Харкова прибув представник Нансена капітан Квіслінґ. В розмові із совітськими урядниками капітан Квіслінґ сказав, що в Европі відчувається недостача безсторонних інформацій про положення в совітських републиках і тому всюди поширені тенденційні відомости. Тому Нансен організує окреме інформаційне бюро, яке зверне увагу особливо на економічний стан на Україні. Організація Нансена вислала на Україну 70 рільничих машин. Окрема комісія має на меті навчити українське населення управляти ріллю машинами. Організація Нансена поширюється, в її склад втягається американські товариства. Головну увагу звертає Нанзен на прокормлення дітей. Премію Нобля, яку Нансен дістав минулого року, він призначив на прокормлення голодуючих дітей.

Анкета в справі відбудови Европи.

Економічна секція Союза Народів оголосила анкету в справі відбудови Европи. На 35 держав відповіло на анкету 25, а із загальних відповідей виходить, що на протязі 2 останніх років наступило поліпшення економічного стану Европи.

В Клайпеді.

На основі розпорядку директоріяту між Литвою і Клайпедою скасовано митні кордони і перенесено їх на німецько-литовську границю.

Турецькі пропозиції.

На міжнародніх зборах знатоків у Льондоні уконституувалася окрема комісія для провірки турецьких контрпропозицій.

Масові арештування в Льондоні.

Поліційне слідство в справі арештованих 1000 Ірляндців у Льондоні виказало, що арештовані мали замір знищити льондонську електрівню і газівню та позбавити місто води і світла.

Договір між совітським урядом і Круппом.

В Берліні підписано договір совітського уряду з фірмою Круппа. На основі договору фірма Круппа дістане над Доном 25 тисячів десятин землі для експльоатації.

Всеросійський зїзд соціял-революціонерів.

Дня 13. березня в Москві розпочався всеросійський зїзд соціялреволюціонерів, у якому взяло участь 400 делегатів. На зїзді ухвалено ліквідувати соціялреволюційну партію і створити спільний соціялістичний фронт з комуністами під проводом III. інтернаціоналу. „Ізвєстія“ витають зїзд е-серів і висловлюють надію, що соціял революціонери нарешті зірвуть з Черновим і признають совітську владу.

Обміна комуністів.

Дня 15. березня на стації Колосова відбулася обміна польських комуністів за совітських полонених. Польські комуністи з Домбалем на чолі прибули співаючи революційні пісні, а їм на стрічу вийшли представники совітського уряду і робітництва. В Мінську червона армія урядила польським комуністам урочисту стрічу, після чого відбувся великий бенкет.

Промислова конференція в Москві.

Дня 20. березня в Москві розпочалася промислова конференція, у якій взяло участь 130 учених знатоків з цілої Росії. Конференція склинкана з ініціятиви совітського уряду в цілі оживлення промислу в совітських республиках.

Обєднання двох англійських партій.

На засіданню обидвох ліберальних англійських партій ухвалено злучити обидві партії в одну. До комісії, яка має опрацювати пропозиції в тій справі, вибрано Льойд Джорджа і Асквіта.

Над гробом архиепископа Йосифа Більчевского.

Дня 20. ц. м. помер в 63. р. життя львівський архиепископ латинського обряду о д-р. Йосиф Більчевский.

Пок. архиеп. Йосиф Більчевський записався в так значучо, що не можемо поминути його смерти мовчанкою. Відомо, що польський клир йшов від давна агресивно проти українського обряду і народу. Однак по виданню папського декрету „конкордії“ (р. 1863), котрий нормував відносини між обома обрядами, заховували попередні лат. архієпископи Тержлєвский і Моравский хоч на зверха якусь приличність, а відносини лат. архієпископа Моравского були до пок митрополита Сильвестра Сембратовича навіть дружні. Зміна почалася від львівського суфрагана кн. Пузини, вихованця оо. Єзуїтів і загорілого члена польської „Народової Організації“. Сей, обїзджаючи дієцезію загрівав всюди польську шляхту до ставлення по селах численних костелів і каплиць, лякаючи її словами: tu chodzi o wasze ga dła! Се значило, що польська шляхта, окружена в нашім краю українською масою, з супроти сподіваної заверухи на сході загрожена в своїм істнуванню і повинна для своєї охорони творити в парі з костелами польські оселі, загортаючи до них як найбільше українських людей або спроваджуючи мазурських кольоністів. З другої сторони старався фанатизувати для такої роботи польських клириків, котрих був ректором.

Але праця о. Пузини була лиш вступом. Офіціяльно і з цілою енергією взявся до переведення того діла пок. архієпископ Більчевский. Він не тільки наставав всюди на будову костелів, де найшлася хоч би горстка латинників, але взявся при помочи польських намісників, Потоцького і Бобжинського, до творення численних нових польських парохій. Розуміється, що для творення їх не було властивої потреби, але се роблено в цїли, щоби притягутии до них український нарід і відтак польщити. Влучно названо у нас такі костели „samołrzaski“ т. є. лапки для ловлення українських душ. За сим кличем пішов скоро весь польський клир і розгорілася в цілім краю боротьба між обома обрядами. Папський декрет „конкордію“ проголошено з польської сторони явно, як знесений і неістнуючий, та вжито всіх средств, щоби зневолювати українських людей до зміни обряду. Загально відомо, що бідні люде одержували посади або роботу і узискували всякі користи лиш під умовою „вихрещення“. Такі особи висилано до староства, щоби зложили там заяву на зміну віри, а відтак приймав їх польський клир без обиняків в своє стадо, не зважаючи на те, що папська „конкордія“ допускала зміну обряда тільки за дозволом римського престола. Часто ділося, що коли українські священики не могли ізза канонічних перешкод сповнити якої церковної чинности (прим. вінчання), то уділяв їх польський клир без ніякої диспензи і загортав тим українські душі. З початком війни голошено всюди, що унія є загрожена через наїзд російський і взивали наших, щоби ратували свої душі переходом в лат. обряд. Знаменне, що коли в часі української війни увязнила наша влада на провінції многих польських священиків за те, що були головними організаторами опору і коли наш митрополит на просьбу Покійного вставився успішно за освободженням їх, то дивився о. Більчевський зовсім рівнодушно, коли опісля сотні наших невинних священиків мучено в польських вязницях, а деяких й убивано. Подібно бачилося, що коли наші священики підчас української влади великодушно обороняли своїх лат. товаришів, то ті віддавали відтак наших на поталу (Кажінка Струм.). В р. 1919, посвячуючи прапор для польського війська, виголосив Покійний промову, в котрій висловився, що як колись йшли на Львів „банди“ Хмельницького, так наступають й тепер „банди“ українські і взивав своє військо гарячо до братоубивчої війни. — На скарги наших Ординаріятів о безправне переводження українських людей на лат. обряд, не давав Покійний звичайно ніякої відповіди, або відповідав в хитрий і крутий спосіб, стараючись вибілювати чорне. Вкінци дійшло до того, що наші Ординаріяти, бачучи безхосенність всяких жалоб, перервали зносини з Покійним. Подібно перервались зносини між цілим клиром українським і польським в краю і настала між Христовими слугами обох обрядів явна ворожнеча.

Певно, що Покійний не був сам виновником тих прикрих відносин. Він найшов вже в своїй суспільности підготовлений ґрунт і настрій, та пішов цілою душею за тим напрямом. Розуміється, лихо, яке накоїлось на поли церковнім і народнім в краю, лишається по Його смерти надальше і буде довго товчися. Зворот і усунення заподіяного лиха може наступити лиш тоді, коли змінилися би у нас політичні відносини цілковито.

ОСТАННІ ВІДОМОСТИ.

ТЕЛЕҐРАМИ ПОЛЬСЬКОЇ АҐЕНЦІЇ ТЕЛЕҐРАФІЧНОЇ.

Новий німецький проєкт відшкодувань.

Льондон. „Уестминстер Гезет“, довідується, як заявляє, зміродатних жерел, що Німеччина рішена вручити всім союзним правительствам новий проєкт договорів у справі відшкодувань.

Викриття виновника замаху на Сметса?

Дісельдорф. В звязи з замахом на Сметса арештовано 4 особи в Кольонії і 9 осіб у сфері французької окупації. Щоби перешкодити переходови на окуповану територію елементу поширюючого заколот, заборонено всяку граничну комунікацію нічною порою, за виїмком залізничої.

Берлін. Вольф звідомляє з Кольонії, наче6 тамошній поліції вдалося викрити виновника замаху на Сметса. З огляду на перебіг слідства дальші подробиці держуть у великій тайні.

Запевнення безпеки Франції.

Відень. „Н. Фр. Пр.“ з Льондону: З ініціятиви Анґлії почалися 21. ц. м. в Льондоні наради в справі запевнення безпеки Франції.

Справа заключення мира з Туреччиною.

Льондон. 21. ц. м. відбулося під головуванням льорда Керзона перше засідання конференції знатоків для справи мирового договору з Туреччиною. Вже передше ведені передвступні дискусії між технічними знатоками дали добрі висліди, тому теперішня конференція відразу приступить до розглянення цілої справи. Сподіються, що конференція скінчиться в суботу. В декотрих справах, а головно в справі відшкодувань, яких заплати Туреччина домагається від Греції, спитаються о думку Венізельоса.

Перший совітський корабель у Царгороді.

Царгород. В тутешній пристані 22. ц. м. вперве закинув якор російський торговельний корабель з совітським прапором.

Статут Клайпеди.

Париж. Комісія під проводом Клюзанта, визначена конференцією амбасадорів для опрацювання статута Клайпеди приступила до праці. 22. ц. м. вечером має прибути до Парижа Гальваноускас і Сідзікавскас. Здається, що комісія предложить звіт конференції амбасадорів з початком слідуючого тижня.

Подорож канц. Куна до Баварії.

Берлін. Німецький канцлер прийняв 21. ц. м. перед своїм виїздом до Мінхена провідників усіх парляментарних фракцій. „Брл. Тгт.“ пише, що канцлерови товаришитиме в подорожі до Мінхена мін. краєвої оборони д-р Ґеслер, мін. почти Шмірґель і баварський посол у Берліні Преґер.

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** Попереднє (65) число нашого часопису сконфіскувала польська прокуратура за три місця вступної статті п. з. „Не пора!“ і одно місце допису „З Холмщини“.

— **Зита пише мемуари.** Віденська „Ді Штунде“ доносить, що вдова по бувшім австрійськім цісарі Карлі пише мемуари, які зачинаються „Великодним летом до Оденбурга“, обіймають події на Угорщині та історію баніції на Мадейрі. Цісар Карло не полишив по собі мемуарів.

— **Процес архиепископа Цепляка.** Дня 21. марта почався в Москві процес проти польського архиепископа Цепляка і 14 католицьких священиків, обвинувачених о спротив проти совітської влади, яка зарядила конфіскату церковного майна. Справу розглядає т. зв. „Верховний Суд“, якого прокуратором є Криленко. Судова саля переповнена публикою. Ніхто з підсудних не признається до вини. Процес потріває 4 дні.

— **Жінки в совітських тюрмах.** Совітський уряд займається тепер питанням звільнення з тюрем цілої маси арештованих і відбуваючих кару жінок, при чому ділить їх на категорії. Випускаючи злодійок і бандиток „пролетарського походження“, задержує в тюрмах політичних переступниць, як „небезпечних для державного устрою і ладу“.

— **„В білий день“.** До помешкання Жида Рота при вул. Бернштайна ч. 7. II. п. вломився оноді о год. 11. перед полуднем якийсь елеґантний бандит, який забрав біжутерію вартости 500.000,000 мп. Бандит оперував в рукавичках, щоби поліція не могла використати відтисків пальців.

— **Повісився, бо мав недобру жінку.** Оноді повісився на одвірку власного помешкання возний суду Майзнер. Висільника завважено щойно годину після доконання самогубства і відтято тільки холодне тіло. Причиною самогубства були непорозуміння Майзнера з жінкою.

— **Хто носить польську „академіцьку“ шапку?** Від довшого часу ходять по Львові в академічних польських „мацєювках“ дуже підозрілі типи. Вживають їх злодії для улегчення свого „заробітку“, а також реєстровані проститутки, з яких одну напр. арештовано оноді на улиці.

— **Боротьба зі самогонкою.** При сов. Наркомі утворилася спеціяльна комісія для боротьби з продукцією самогонки. Неконцесіоновані „фабриканти“ самогонки будуть карані гривнами в висоті 50 рублів золотом.

— **Вовча язва.** Московські „Ізвестія“ доносять, що на південно-західніх областях Росії зїли вовки протягом зими 309 людей. В симбірській ґубернії цілі кічні вовків 70—80 штук нападають селища і поїдають дітей.

— **Перехрещування місцевостей.** „Український“ Ц. И. К. поручив зібрати звістки про всі назви українських сіл і міст, які мають релігійну, династичну і взагалі „контреволюційну“ закраску, щоб їх перехрестити „згідно з волею трудового народу“.

— **Похорон емігранта.** Нам пишуть: Похорон бл. п. Семена Наумова (з Чернигівщини) відбудеться в пятницю 23. ц. м. о год. 11 перед пол. з каплиці при вул. Пекарській 52 на Личаківський цвинтар. Управа Українського Т. Доп. Емігр. у Львові.

Дописи з краю.

(Бранка, реєстрація, карні експедиції, господарка поліції й війська.)

Глиняни.

Економічна праця в Глинянах іде як з каміня. Щоби одначе справи зовсім не загирити, а з другого знову боку дати їй здорову і сильну підставу, нова Управа кооперативи „Народний Дім“ в Глинянах скликала на день 11. лютого ц. р. економічну анкету, на яку запросила представників — інтеліґентів цілого глинянського округа. Одначе запрошені патріоти не прибули в сподіванім числі. Та мимо цего присутні на анкеті узнали себе компетентними говорити і рішати в імени цілого округа. По оживленій дискусії, котра узмістовлювалася в цьому, що кооперативу — склеп в Глинянах треба за всяку ціну урухомити, ухвалено отсю резолюцію.

Зібрані представники на економічній анкеті в Глинянах дня 11. лютого 1923 р.: а) пятнують з обуренням крайну байдужність української інтеліґенції глинянського округа до економічного руху, котра мимо гарної погоди не явилася на анкеті, б) накладають податок на села глинянського округа (Перегноїв, Кривичі, Словіта, Якторів, Лагодів, Підгайчики, Станимір, Туркотин, Печенія, Солова, Куровичі, Полюхів вел., Альфердівка, Розворяни, Вижняни, Ляшки кор., Богданівка, Полуничі, Задвіре, Полтва, Женів, Замістє, Балучин, Русилів, Бортків, Скнилів, Фирлеївка, Красне Куткір) в висоті по 50 уділів, а на м. Глиняни 200 уділів, на кождого учителя 10 уділів, а на священика 1 корець пшениці, в) Збірку уділів має поручити Управа Кооперативи „Народний Дім“ в Глинянах певній і свідомій особі в даному селі, г) імя особи, котра не сповнить наложеного на неї обовязку, буде напятноване публично в часописах, г) збірка уділів має відбутися найдальше до кінця марта ц. р., а зібраний гріш має бути негайно переданий Управі Кооперативи в Глинянах.

Участник.

Курс грошей.

Львів, дня 22. марта 1923.

Доляри американські	40.600—00.000
„ „ (1 і 2-ки	40.000—00.000
Доляри канадійські	39.800—00.000
„ „ (1 і 2-ки	39.000—00.000
Марки німецькі (10 тис.)	2·20—0·00
„ „ 1000	0·00—0·60
„ „ (сотки)	2·50—0.00
„ „ (дрібні)	2·20—0.60
Леї румунські	170·00—000·00
„ „ (дрібні)	160·00—000·00
Корони чеські	1150·00—0000·00
„ (дрібні)	1125·00—0000.00
Австрійські степл.	00·00—00,00
„ „ ст. ем.	0,000·00—0.000,00
„ сотки нов. ем.	00·00—00·00
„ 50 кор.	00·00—000·00
„ 20 кор.	—·——·00
„ 10 кор.	—·00—00·00
„ 1. і 2-ки	0·00—0.00
Рублі 5-сотки	350·00—000.00
„ сотки	300·00—000·00
„ 25-ки	100·00—000·00
„ дрібні	0·00—0·00
„ думські 1.000-ки	00·00—00·00
„ „ 250-ки	00·00—00·00
Франки французькі	2350·00—0000·00
Фунти стерлінгів	185.000·00—000.000·00
Франки швайцарські	7500·00—0000·00

Золото:

20 кор.	000.000·00—000.000·00
20 франк.	000.000·00—000.000·00
20 марк. нім.	000.000·00—000.000·00
Фунти стерлінгів	00.000·00—00.000·00
10 рубл.	000.000·00—000.000·00
Доляри	00.000·00—00·0000·00

Срібло:

Корони австр.	0.000·00—0.000·00
5 кор. австр.	00.000·00—00.000·00
Фльорени австр.	0.000·00—0.000·00
Рублі	00.000·00—00.000·00
Копійки	00·00—00·00
Доляри американські	00.000·00—00.000·00
„ „ полов. і 1/4	0.000·00—0.000.00
Доляри канадійські	0.000·00—0.000·00
„ „ дрібні	0.000·00—0.000·—
Леї румунські	0.000·00—0.000·—

ОПОВІСТКИ.

Народній театр Тов. „Українська Бесіда“ під дирекц. О. Стадника у Львові, (Шашкевича 5).

Субота, 24. марта ц. р. — о год. 7 вечером „ЧОЛОВІК І САТАНА“, драма на 5 дій Я. Гордіна.

Неділя, 25. III. о 3-ій год. попол. „ХАТА ЗА СЕЛОМ“, образ зі співами і танцями на 5 дій, перер. опов. І. Крашевського; вечером о 7·30 год. „ТРОЯНДА СТАМБУЛУ“ оперета на 3 дії І. Фаля.

Білети продає раньше „Союзний Базар“, (дім „Дністра“) а в день вистави від год. 5 вечер каса театру. 2—2

Український Театр під дир. І. Когутяка під артистичним проводом п. Бенціля. — Четвер Радехів: „ХМАРА“. Субота „ДІТИ АГАСВЕРА“. Неділя „МОЛОДІСТЬ“. Початок 8 год. 1930 4—4

Звертається увагу П. Т. Управ союзних Кооператив, що **Загальні Збори Краєвого Господарсько-Молочарського Союза в Стрию** відбудуться в середу дня 28. марта 1923, як подано в числі шестім Господарсько Кооперативного Часопису. Кожда союзна Кооператива обовязана вислати на Збори свого відпоручника заосмотреного повновластею підписаною Управою. 1951 1—1

Великий святочно-духовний концерт відбудеться вівторок 27. марта. 1949 1—1

Народний Базар в Стрию місто вінця на домовину свого директора Назара Мойсака складає 50.000 мп. на „Рідну Школу“ в Стрию і 20.000 мп. на Сирітський Захист в Стрию. 1950 1—1

Відчит Д. Донцова про „Крізу української літератури“, уладжуваний Т вом допомоги Емігрантам з Вел. України, відбудеться в суботу 24. ц. м. в салі „Бесіди“ (Нар. Дім) о год. 5. по пол. Вступ вільний. Добровільні датки. 1921 1-1

ЛИСТУВАННЯ.

(Запити і відповіди).

Хто знав би де находиться і чи жие **Микола Бородайкевич**, інжінер лісництва давніще при регуляції потоків в Самборі а відтак завідатель лісів в Микуличині, нехай подасть відомість до канцелярії адв. д-ра Бачинського в Станиславові. — Микола Бородайкевич виїхав в літі в 1919 році в часі румунської окупації з Микуличина до Камінця Подільського і від того часу нема про него відомости. 1928 3—3

Дрібні оголошення.

КІМНАТИ окремої або при родині близше центра по змозі з повним удержанням шукає спокійний банківський урядник. Зголошення до Редакції під „д-р Б.“ 1952 1—6

ПРИЙМУ сейчас, солідну, старшу жінку до заряду домом і варення. Греко-кат. Уряд парохії Явора п. Турка н./Стр. Залізниця в місци. 1946 2—2

БРИНДЗЯ знаменита до ресторацій і кооператив, висилає за побранням 10.000 мк кільо Осип Ткачук, Калуш. 1917а) 2-3

КУПЛЮ дім у Львові в добрім стані, по можности в центрі. Зголошення до Адмін. „Вістника“ під „Американець“. XXI. 1—3

ЖІНОК до хору потребує український театр Когутяка. Зголошення до Адміністрації „Вістника“. 1934 2—3

Присилайте передплату!

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Ровери, складові части, плащі, дувхи, помпки і т. п. мячі і мячеві помпки гуртом і детайльно поручає

:: **А. ФРІДФЕЛЬД** ::

1884 ЛЬВІВ, ЯГАЙЛОНСЬКА 9. 4—5

— Поручення з провінції відворотно. —

На Великдень нехай ніхто не забуде, що — МУШТАРДА **Vitellio** є найліпша.

1885 3—3

Позір! — — — — Позір!

- ШЕВСЬКА РОБІТНЯ -

в домі „УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ“ у ЛЬВОВІ, при вул. СВ. СОФІЇ ч. 25.

під проводом першорядних львівських майстрів виконує по знижeній ціні і в скорому часі та після найновіших фасонів всякі шевські роботи. ХЛІ 2—6

Матерії на меблі, фіранки, дивани, портієри, капи, хідники, матераци, хідники, нарціші, поручає

СКЛАД ТАПЕТ **С. ВАЙСС** - ЛЬВІВ, - Собіского ч. 2.

1978 4—5

ВЕСНЯНІ НОВОСТИ

XXVI 1-1

надійшли до магазинів конфекції мужеської, жіночої і діточої

ЙОСИФА КЕРНЕРА

Львів, Трибунальська 6.

:: **ЛІНОЛЕУМ** ::

фіранки, обруси, портієри, меблеві матерії, дивани, матераци і сінники, хідники, стори до вікон, капи на ліжка

ЦЕРАТИ відпрасовані і на метри

ТАПЕТИ в найбільшім виборі поручає

1362 4—?

Е. КІЧАЛЄС і А. МАРҐУЛЄС

Львів, улиця Сикстуська ч. 18.

Red Star Line

ЛІНІЯ ЧЕРВОНОЇ ЗОРІ **Львів, Сикстуська 29.**

Тернопіль, вул. Міцкевича 31

АНТВЕРПІЯ ШЕРБУРҐ ДАНЦІҐ АМЕРИКА

ГАМБУРҐ-АМЕРИКА (AMERICAN LINE).

Всіх інформацій в справі виїзду до Америки і Канади устно і письменно радо уділяють бюра **у Львові, вул. Сикстуська 29** і в Тернополі, вул. Міцкевича 31, як також львівський відділ у Варшаві, Маршалківська 137. XXVI 1—2

ДО АМЕРИКИ без найменших ограничень можуть поїхати всі реемігранти, то значиться всі ті, що вже були в Америці і тепер знова хочуть там вертати. — Мусять вони мати який небудь документ, котрим можуть доказати, що вони дійсно були в Америці і вернули звідтам в часі війни або після війни.

Кождий реемігрант повинен у своїм власнім інтересі негайно зголоситися у нас зі своїм дотичним документом або особисто або надіслати його нам в рекомандованім листі, щоби ми могли забезпечити йому поворот до Америки в як найкоротшім часі.

ДО КАНАДИ без найменших ограничень може поїхати кождий рільник та кожда служниця. Мусять вони мати з Канади фармерський аффідавіт або аффідавіт яко служниці.

По Великодних Святах висилаємо великий транспорт до Канади дня 18. квітня. Хто з канадійських емігрантів ще не забезпечив собі місця, нехай це зробить негайно устно або письменно.

Продаємо корабельні карти до кождої місцевости в Канаді і Америці по оригінальних цінах.

За інформаціями до подорожі до Америки і до Канади та за корабельними картами просимо звертатися на адресу: 1943 2—12

КУНАРД ЛІНІЯ

ЛЬВІВ, вул. СИКСТУСЬКА 37. (против головної почти).

ДРУКАРНЯ і фабрика печаток І. ФРІДМАНА Львів, вул. Сикстуська 2 і 4 виготовлює гарно і дешево всякі друки та печатки. 1375 8-20

Ширіть наш часопис!

КІНОТЕАТРИ

КОПЕРНИК і МАРУСЕНЬКА

висвітлюють від пятниці 23. березня н. р. настроєву драму в 6. частях славного письменника, автора „Ткачів“ і „Затопленого Дзвону“ Ґерґарда Гауптмана п. з.

„ГАНУСЯ“

Архитвір цей (жемчуг німецької літератури) окружив в тріюмфі обі півкулі світа. Ролю Ганусі креує вродлива, молоденька акторка Марґаріта Шлеґель. Евангелицького учителя відтворює славний драматичний артист Теодор Льоос.

За [illegible] Ол. Кузьма.

З друкарні Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10.